

вої діяльності дає можливість досягнути виховної, освітньої та розвивальної мети і слугувати ефективним засобом навчання української мови як іноземної.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гез Н. И. Типология упражнений и организация обучения аудированию в школе с преподаванием ряда предметов на иностранном языке / Н. И. Гез // ИЯШ. – 1985. – № 6. – С. 19–24.

2. Дубровская С. В. Система упражнений по развитию навыков аудирования на иностранном языке / С. В. Дубровская // Система упражнений в профессионально ориентированном обучении иностранным языкам в вузе : Межвузовский сб. науч. тр. – Пермь, 1990. – С. 113–119.

3. Лазаренко К. А. Основы методики навчання іноземним мовам / К. А. Лазаренко. – К. : Вища шк., 1997. – 230 с.

4. Метьолкіна О. Б. Методичні рекомендації щодо організації індивідуального навчання аудіювання / О. Б. Метьолкіна. – К. : Київський державний лінгвістичний університет, 1994. – 65 с.

5. Путрова М. Д. Система упражнений для развития умений аудирования в условиях профессионально-ориентированного обучения иностранным языкам в технических вузах / М. Д. Путрова, Л. Н. Славинская // Система упражнений в профессионально-ориентированном обучении иностранным языкам в вузе : Межвузовский сб. науч. тр. – Пермь, 1990. – С. 106–112.

6. Рознюк В. К. Психологический подход к обучению иностранному язы-

ку / В. К. Рознюк // Иностранный язык для специалистов. Психологические, методические, лингвистические аспекты. – М. : Наука, 1990. – С. 11–26.

7. Тарнопольский О. Б. Методика обучения английскому языку на I курсе технического вуза / О. Б. Тарнопольский. – К. : Высшая школа, 1989. – 160 с.

8. Brown, H. Douglas. Teaching by Principles : An Interactive Approach to Language Pedagogy. – New Jersey, 1994.

9. Brown G. and G. Yule. Teaching and Spoken Language. – Cambridge University Press, 1983.

10. Nunan D. Second Language Teaching and Learning. – Boston: Heinle & Heinle, 1999.

Стаття надійшла 06.02.2012 р.

УДК 811.161.2'367

Лілія СІЛЕВИЧ, Оксана МЕЛЬНИЧУК

УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (за професійним спрямуванням)

У статті проаналізовано досвід упровадження інноваційних технологій при вивченні української мови (за професійним спрямуванням) на кафедрі мовознавства ІФНМУ. Закцентовано увагу на характерних принципах, методах та формах кредитно-модульного навчання, їх застосуванні в освітній діяльності.

Ключові слова: кредитно-модульна система, інноваційні технології, особистісно орієнтовані принципи, методи та форми навчання.

Л. Силевич, О. Мельничук. Внедрение инновационных технологий при изучении украинского языка (по профессиональному направлению). В статье проанализирован опыт внедрения инновационных технологий при изучении украинского языка (по профессиональному направлению) на кафедре языковедения ИФНМУ. Акцентируется внимание на характерных принципах, методах и формах кредитно-модульного обучения, их применении в образовательной деятельности.

Ключевые слова: кредитно-модульная система, инновационные технологии,

личностно ориентированные принципы, методы и формы обучения.

L. Silevych, O. Melnychuk. Innovative methods introduction into teaching business Ukrainian language. The article deals with experience of innovative methods introduction into teaching Business Ukrainian language at the Chair of Linguistics in IFNMU. The authors focus their attention on the typical principles, methods and forms of credit-unit learning system, and on introducing them into educational process.

Keywords: credit-unit learning system, innovative methods, learner-centered approach, methods and forms of teaching.

Meta: охарактеризувати сучасні методи, принципи та форми вивчення "Української мови (за професійним спрямуванням)" у контексті кредитно-модульної системи навчання.

Сучасний навчальний процес спрямований на розвиток самостійної пошуково-творчої пізнавальної діяльності та проблемно-пошукового мислення, формування комунікативної компетенції студентів-медиків.

Аналізуючи сьогодні останні науково-педагогічні дослідження кредитно-

модульної системи [1; 2; 6; 7], слід зазначити, що ефективність більшості інноваційних технологій організації навчальних занять підтверджена.

Проблеми впровадження інноваційних технологій у навчальний процес достатньо змістовно проаналізували у своїх працях також Н. Матулевська, Р. Басій, О. Зенін, Е. Крюков, В. Кремень, В. Рябова, Н. Терещенко та інші.

Завданнями нашого дослідження є аналіз застосування інноваційних принципів, методів та форм вивчення української мови (за професійним спрямуванням).

За методологічну основу в практиці викладання професорсько-викладацький склад кафедри використовує такі принципи особистісно орієнтованого навчання: *модульність, паритетність, диференційований підхід на основі базового рівня знань, структуризація змісту навчання на відособлені елементи, динамічність, усвідомлення перспективи, адекватність, різнопланове методичне консультування, принцип реалізації зворотного зв'язку, інтенсифікація процесу формування системи і особистості студента як інноваційний процес.*

У практиці викладання української мови (за професійним спрямуванням) викладачі застосовують такі методи на-

вчання: *діагностування* (бесіда, анкетування, збирання опосередкованих даних, тестування, творчі та самостійні роботи); *інформування* (демонстрація, консультавання, розповідь, групове навчання, підсумковий тестовий модульний контроль); *самостійна робота* (дослідження наукових та інформаційних джерел, само-апробація знань); *практична робота* (виконання аналітичних конструктивних вправ та комунікативно-ситуативних завдань); *розвиток творчої діяльності* (виконання пошуково-творчих завдань, розгляд проблемних ситуацій, сюжетно-рольові ігри, здійснення мовних розвідок, презентація навчального матеріалу); *операційний метод* (моделювання ситуацій, ділові ігри, самокритика, розв'язання комунікативних ситуацій).

Активізувати сприйняття теоретичного матеріалу при вивченні тем також допомагає використання таких інноваційних методів навчання, як: *показ відео-та аудіофрагментів; інтернет-ресурси; електронні підручники та методичні вказівки, мультимедійні дошки, програми комп'ютерного тестування.*

Із метою формування цілісного сприйняття матеріалу застосовуються: *фронтальне опитування, дискусія, вікторина, робота у великих і малих групах, взаємонавчання, робота за індивідуальною програмою, презентація проєктів.*

Упроваджуючи інноваційні особистісно орієнтовані педагогічні технології, викладачі беруть до уваги такі основні структурні елементи вивчення навчальної дисципліни, як: типова програма; практичні заняття; теми реферативних робіт; питання для підсумкового модульного контролю; теми для самостійної позааудиторної роботи; словник опорних термінів; бібліографія (перелік основної і додаткової літератури); демонстраційний матеріал (схеми, графіки, таблиці тощо).

Кінцевими цілями вивчення дисципліни є перевірка знань та вмінь студентів. Зокрема, вони повинні *знати*:

- основні законодавчі акти щодо правового забезпечення функціонування української мови;
- значення понять "мова" і "мовлення", розуміти відмінність між ними;
- основні норми орфоєпії, орфографії, лексики, синтаксису, стилістики, фразеології, пунктуації;
- функції мови, її функціональні стилі;
- норми офіційно-ділового стилю, особливості справочинства;
- загальні вимоги культури мовлення й ораторського мистецтва.

Студенти мусять *уміти*:

- використовувати на практиці юридично-правове забезпечення функціонування української мови як державної на

території України;

- трактувати поняття мови як суспільного явища, усвідомлювати її роль у житті кожної людини, народу та держави;
- інтерпретувати структурно-функціональну характеристику текстів різних стилів сучасної української літературної мови;
- дотримуватися в процесі професійного спілкування норм і правил української орфоєпії, орфографії, лексики, синтаксису, словотвору, стилістики, фразеології;
- робити висновки про фахове мовлення як складову загальнонаціональної мови;
- збагачувати активний мовленнєвий словник фаховою термінологічною лексикою;
- відповідно до конкретної мовленнєвої ситуації ініціалізувати мовні засоби реалізації того чи того функціонального стилю;
- на практиці застосовувати основні принципи та прийоми ораторського мистецтва.

Інноваційні особистісно орієнтовані педагогічні технології впроваджуються викладачами не тільки під час проведення практичних занять, але й у позааудиторній діяльності з навчання мови. Наприклад:

1. Щорічно студенти беруть участь у Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика, Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, Всеукраїнській студентській олімпіаді з дисципліни "Українська мова (за професійним спрямуванням)" та студентських науково-практичних конференціях із проблем функціонування сучасної української мови.

2. Регулярно проводяться у студентському середовищі літературні вечори, диспути, зустрічі з представниками творчої інтелігенції, членами Національної спілки письменників України.

3. Організуються літературно-мистецькі години, вечори української поезії та прози, присвячені Міжнародному дню поезії та Міжнародному дню рідної мови за участю відомих політичних та культурних діячів краю.

4. Викладачі кафедри мовознавства спільно з організаціями "Просвіта", "Клуб української інтелігенції ім. Б.Лепкого", "Союз українок" проводять культурно-просвітницьку, виховну роботу у студентському середовищі, організують зустрічі з представниками творчої інтелігенції, членами Національної спілки письменників України.

Під час таких заходів студенти декламують власні поезії, засвідчуючи, що вони не лише прагнуть здобути фах лікаря, але й знаходять час для мистецького відображення світу у слові.

Здійснений аналіз підтверджує наше

розуміння того, що впровадження інноваційних принципів та методів вивчення української мови (за професійним спрямуванням) наповнить традиційні форми діалогічним змістом, суб'єктною взаємодією учасників освітнього процесу; допоможе у формуванні таких важливих якостей особистості, як організованість, дисциплінованість, самокритичність, ініціативність та самостійність; сприятиме вихованню громадянина незалежної держави, особистості, що буде адаптованою до життя в демократичному суспільстві.

Проблематика цього питання є актуальною і перспективною як для подальших досліджень, так і для підвищення мовної компетентності студентів вищих медичних навчальних закладів та піднесення престижності української мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Глотов О. Л. Проблема інтеграції української системи вищої освіти у Болонський процес / О. Л. Глотов // Українська освіта у світовому часопросторі : матеріали Другого Міжнародного конгресу. – К. : Українське агентство інформації та друку "Рада", 2007. – Кн. 1. – С. 114–115.
2. Іванцова О. П. Аналіз використання принципів, методів і форм у модульно-рейтинговому навчанні / О. П. Іванцова // Українська освіта у світовому часопросторі : матеріали Другого Міжнародного конгресу. – К. : Українське агентство інформації та друку "Рада", 2007. – Кн. 1. – С. 114–115.
3. Караванський С. Секрети української мови. – Львів : Бак, 2009. – 344 с.
4. Литвиненко Н. П., Місник Н. В. Тлумачний словник медичних термінів: рос., латин. та укр. мовами: для лікарів, науковців, студ. мед. навч. закл. – К.; Ірпінь : ВТФ Перун, 2010. – 848 с.
5. Орфографічний словник українських медичних термінів. – Львів : Видавнича спілка "СЛОВНИК", 1993. – 473 с.
6. Рожкова Л. І. Застосування модульно-рейтингової системи у навчальному процесі: досвід, проблеми, шляхи вдосконалення / Л. І. Рожкова // Українська освіта у світовому часопросторі: матеріали Другого Міжнародного конгресу. – К. : Українське агентство інформації та друку "Рада", 2007. – Кн. 1. – С. 440–441.
7. Чернова К. О. Українська освіта: адаптація до європейського освітнього простору / К. О. Чернова // Українська освіта у світовому часопросторі: матеріали Другого Міжнародного конгресу. – К. : Українське агентство інформації та друку "Рада", 2007. – Кн. 1. – С. 538–539.

Стаття надійшла 29.04.2013 р.